

Kassai Tibor 85 éves

DR. KASSAI TIBOR állatorvos, az állatorvos-tudomány doktora, egyetemi tanár, professzor emeritus 85 éves. A név sokat mond, de közel nem eleget az állatorvosról, a nemzetközi ismertségű tudományos kutatóról, az egyetemi oktatóról, a tudományszervezőről, a humanista műveltségű emberről, a kollégáról, barátáról.

Curriculumát számos helyről idézhetném, ám inkább életének, pályájának csak néhány fontos momentumát szeretném ezúttal kiemelni, amelyek egy kollégát mássá tesznek, mint a többi, bemutatni egy embert, aki vállalva az élet sodrásában elkerülhetetlen ütközéseket, ma példaként szolgálhat az utódok számára.

Állatorvosi diplomájának megszerzése után azonnal KOTLÁN professzor aspiránsa lett, amikor még talán nem gondolta, hogy a parazitológia élete meghatározója lesz. A Glasgowban töltött évek, majd az iraki misszió életre szóló kitekintést jelentettek számára a nagyvilágba, meggyőzték az angol nyelv ismeretének fontosságáról. Szűkebb szakterületéhez a helmintológiához mindvégig ragaszkodott. Helmintológiai Kutató Laboratóriumot szervezett és vezetett annak átszervezéséig, ill. megszűnéséig. Itt végezték azokat a kutatásokat, amelyek a kibontakozó új szakterületen, a parazitaimmunitásban ismertté tették a nevét. 1980-tól egyetemi tanárként, majd tanszékvezetőként került vissza az egyetem Parazitológiai és Állattani Tanszékének élére.

Ezekben az években találkoztunk először, amikor vidékről felkerült, fiatal intézeti munkatársként a MÁL számára a halak immunválaszáról írt tanulmányom hozzá került bírálatra. Behívott a Rottenbiller utcai irodájába, leülte, és szinte szóról szóra beszéltük át és javítottuk a nem egyértelmű, nem egészen világos vagy magyartalan kifejezéseket. És nem felejtett el később sem. Amikor egyik többéves külföldi utamról hazatérve munkát kerestem, bátorított a tanszéken megüresedett tanársegédi állás megpályázására, amit meg is kaptam. Az egyetemi oktatómunkába való bekapcsolódásban, tudományos pályám egyengetésében, a kandidátusi munkám sikeres megvédésében nyújtott támogatását személyiségéből áradó segítőkészségét, szigorú, de jó szándékú szókimondását mindig éreztem. Később is tapasztaltam, hogy a munkatársak segítése az előttem és utánam jövőknek is ugyanúgy kijárt. A teljesség igénye nélkül PAPP LÁSZLÓ (később akadémikus) rávezetése az állattan oktatásának átszervezésére, majd az őt követő RÓZSA LAJOS (ma a tudományok doktora) támogatása ellentmond annak, hogy mi állatorvosok nem lennénk elég befogadók. De sorolhatnám a tanszék többi munkatársát, SRÉTER TAMÁST (PhD, osztályvezető), későbbi utódját, FARKAS RÓBERTET (tudományok doktora, tanszékvezető), FOK ÉVÁT (PhD),

HORNOK SÁNDORT (PhD), akik ma kiemelkedően sikeresek szakterületükön.

1972–2000 között a Magyar Parazitológusok Társasága (MPT) elnöke, majd tiszteletbeli elnöke és azóta is talán legaktívabb tagja. 1978-tól a Parazitológusok Világszövetsége vezető testületének tagja, 1982–1986 között alelnöke. A Parazitológusok Európai Szövetségének 1975-től alelnöke, 1980-tól elnöke, 1984-től pedig tiszteletbeli elnöke. 1981-ben Budapesten szervezi az Állatorvos Parazitológusok Világszövetségének, 1988-ban a Parazitológusok Európai Szövetségének a konferenciáját.

A *Parasitologia Hungarica* működésében elvülhetetlen érdemeit nem csonkítja, hogy a fennmaradásért tett erőfeszítései ellenére a lap 1998-ban megszűnt. A 31 évfolyam anyaga ma már digitalizálva is elérhető (<http://publication.nhmu.hu/parasitologia/>). Javaslataira az MPT megalapította a Kotlán-díjat, ígéretes fiatalok ösztönzésére, támogatására. KASSAI professzor (névtelenül) szerkeszti az MPT elnökségének tájékoztatóját 1972 óta, amelynek 42 év alatt 62 száma jelent meg, és amelynek nem kis része van abban, hogy társaságunk ma is aktívan működik, és élő kapcsolatban van tagjaival. KASSAI professzor több száz tudományos és ismeretterjesztő közlemény, egyetemi jegyzet, konferenciaabsztrakt, recenzió, laudáció szerzője, társszerzője. Mégis talán legnagyobb figyelmet felkeltő munkája az először angol nyelven megjelent, korszerű formátumú *Helminthology* (1999, Butterworth-Heinemann, Oxford), majd annak spanyol fordítása (*Helmintologia Veterinaria*, 2002, Acribia, Zaragoza) és a magyar változat (*Helmintológia*, 2003, Medicina, Budapest).

A spanyol nyelvű kiadás braziliai tartózkodásom alatt jelent meg, amit megtiszteltetés volt portugálul ismertetnem és ajánlanom az egyik brazil állatorvosi folyóiratban. Közben számos üzenetet váltottunk a bivalyok *Toxocara*-fertőzöttségéről és a kezelés (mentesítés) lehetőségeiről. A sok parazitán kívül braziliai élményeimhez tartozik, hogy kinti parazitológiai oktatói munkám során segítségemre volt egy brazil-portugál nyelvű állatorvosi parazitológiai tankönyv, amely a kotlán-kassai parazitológiai nőmenkatúra tudatos használatával íródott, és irodalomjegyzékben szerepelt a Kassai: *Vet. Parasitol.* (1988) hivatkozás.

KASSAI professzor 1995-ben „kérte” nyugdíjazását. Nem szegte kedvét, hogy kicserélték a zárat a szobáján, nem tudott elszakadni sem a munkától, sem a kollégáktól. Sőt nem lehet elmenni amellett, hogy 65 éves korában ült először számítógéphez, levéve a terhet a legjobban gépelő, keveset hibázó titkárnők válláról is, rövid időn belül elválaszthatatlan társak lettek ezzel a számára

addig érinthetetlen szerkezettel. Együttműködésükből újabb könyvek (*Kotlán Sándor élete és munkássága*), szakmai anyagok születtek, legutóbb a kiválóan összeállított *MPT 50 éves jubileumi kiadvány*. A szakkönyvek mellett sokunknak ott állnak a polcán a *Szemenszedett bölcsességek kötetei*, vagy a *Rejtőzködő versek* humort, pozitív életérzést sugárzó, elgondolkodtató sorai.

Végül álljon itt néhány idézet KASSAI professzornak, az elhivatott oktatónak, kutatónak hitvallásáról, amit DARVAS BÉLA jegyzett le az *eVilág* internetes folyóirat lapjaira, ill. rögzített saját honlapján (<http://www.bdarvas.hu/portre/idn3501>).

Amikor KOTLÁN után elvállalta a Parazitológiai Tanszék vezetését:

„Szüntelenül hajszoljanak nagy célok,/ Agyad feszítsék démoni erők;/ A lehetetlent kell mindig akarnod,/ Hogy megvalósítsd a lehető.” Visszagondolva a kezdetekre, KISLÉGI NAGY DÉNESnek ez a négysoros talán kifejez valamit abból az érzésből és elszántságból, amely akkor rábírt engem e feladat elvállalására. A feladat nekem is szerénytelennek tűnt, de egyetlen lehetőségnek is arra, hogy szakterületem művelésével tovább foglakozhassam, s hogy továbbra is a kisújszállási gimnáziumi tanáraitól tanult intelem jegyében éljek: *Nulla dies sine linea!* (Egy nap se teljék munka nélkül!)”

Azután így folytatja:

„Akár észrevevessük, akár nem, mindnyájunk életét jellemzi a lemondások sorozata. Még a legkedvesebb időtöltésünknek is csak úgy áldozhatunk, ha közben lemondunk a hasonlóan kedves másféle lehetőségekről. Az igazi tudós abban különbözik a foglalkozását megélhetési kényszerből űző emberek többségétől, hogy nem áldozatként éli meg az élet bizonyos dolgaiból

való kimaradását. Tudja vagy sejti, hogy ez az ára a *furor sciendinek*, a megismerési váagnak, vagyis annak, hogy az őt foglalkoztató probléma megoldására összpontosíthassa szellemi energiáit.”

„Kevés oktatóra/kutatóra jellemző, hogy a pályatársainak életpályáját figyelemmel követi” – szólt DARVAS BÉLA. – „Én úgy érzékeltem, hogy te erre sohasem sajnáltad az idődet.”

„Mindenesetre lelki alkatom egyik szerencsés vonása, hogy tudok őszintén örülni pályatársaim sikereinek. Láttam itthon és a nagyvilágban, hogy a szakmai féltékenység, a bizalmatlanság mennyi kárt tud okozni a tudomány műhelyeiben, ezért ezt az érzést igyekeztem távol tartani magamtól. Bár fiatal munkatársaimat a tudományos pályán próbáltam önálló problémakezelésre nevelni és helyzetbe hozni, sok tisztes részeredmény ellenére célokat, az egymást tisztelő és segítő tanszéki munkatársak együtt előre jutni akaró közösségét nem tudtam megvalósítani.”

Korai nyugdíjazását követő időszakról, a számítógéppel történt kései ismerkedéséről így nyilatkozik:

„A rám szakadt nyugdíjas sorsot megpróbáltam úgy fel fogni, hogy az teret nyit számomra olyan feladatvállalásra, amelyre tanszékvezetőségem idején nem volt időm. Ehhez meg kellett teremtenem az otthoni munkavégzés technikai feltételeit. Bevallom, a mindennapos intenzív munka folytatása nemcsak örömet jelentett a számomra, hanem alkalmas stratégiának is bizonyult az öregedés ellen.”

Kedves Tibor, tanítványaid nevében szeretnék gratulálni a kegyelemből elért szép évfordulóhoz, jó egészségben eltöltött, még további aktív éveket kívánva:

Dr. Békési László